

Didaktisk utvecklingsdialog i förskolan – att synliggöra den beprövade erfarenheten i Piteå kommuns förskolor

Projektstart VT 2022, pågår under hela 2022

Vad är Didaktisk utvecklingsdialog?

- En metod för att utveckla undervisning, och kunskaper om undervisning, i dialog mellan undervisningspraktik och utbildningsvetenskaplig forskning.
- Ett sätt att synliggöra beprövad erfarenhet.
- Uppstod i mötet mellan aktionsforskning och didaktik.
- Har utvecklats genom arbetet med två böcker:
 - Almqvist, J., Hamza, K., & Olin, A. (Eds.). (2017). *Undersöka och utveckla undervisning: Professionell utveckling för lärare*. Lund: Studentlitteratur.
 - Olin, A., Almqvist, J., Hamza, K., & Gyllander Thorkildssen, L. (Eds.). (2019). *Didaktisk utvecklingsdialog: Lärares och skolledares professionella utveckling*. Lund: Studentlitteratur.

Forskargrupp för det nationella projektet som helhet

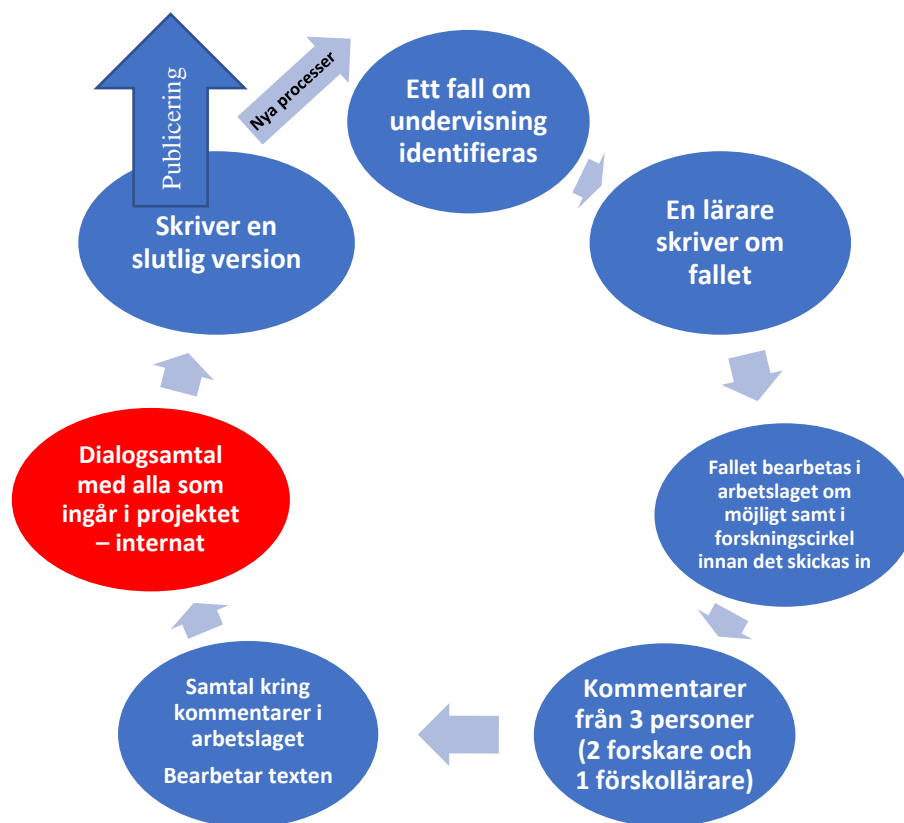
Ulrika Bergmark, Luleå tekniska universitet och Piteå kommun
Susanne Westman, Luleå tekniska universitet
Jonas Almqvist, Uppsala universitet
Karim Hamza, Stockholms universitet
Anette Olin, Göteborgs universitet
Marianne Strömberg, Göteborgs universitet

Grundtankarna bakom Didaktisk utvecklingsdialog

- Dialog mellan konkret praktik och beprövad erfarenhet samt forskning.
- Dialogen börjar och slutar i praktiken (verksamheten).
- Detta innebär att den person som delar sina erfarenheter från praktiken - läraren, förskolläraren, skolledaren – har både första och sista ordet.
- Ny kunskap produceras genom dialogen.

Arbetsgång

- Utgångspunkten för dialogen är ett konkret fall eller dilemma som fallförfattaren (förskolläraren) identifierat i sin egen praktik.
- Fallet formuleras i skrift – en berättelse av hur dilemmat ser ut och hur hen har hanterat det.
- Det skrivna fallet kommenteras – i skrift – av tre experter från olika områden: kollegor och forskare.
- En moderator (vanligen kapitelredaktör) skriver en sammanfattning av dialogen så långt (fallet och de tre kommentarerna).
- Fallförfattaren (läraren, förskolläraren, skolledaren) skriver en avslutande reflektion över vad som framkommit genom dialogen, och vilken relevans detta har för fortsatt undervisningspraktik.

Ett exempel från en av böckerna på en kapitelstruktur:

UTVECKLINGSDIALOG 1 Fixar Läsfixarna läsningen?	
Kapitelredaktör: <i>Magnus Levinsson</i>	
Fallbeskrivning	
Aktioner i läsundervisning 31	
<i>Liselott Hogedal</i>	
Perspektiv 1	
Först få visa, sedan säga 36	
<i>Caroline Liberg</i>	
Perspektiv 2	
Metod som raster eller tankesätt 38	
<i>Ulrika Nemeth</i>	
Perspektiv 3	
Utvärdering, eller? 40	
<i>Lena Tyrén</i>	
Sammanfattning	
Läsfixarna och textinnehållet 42	
<i>Magnus Levinsson</i>	
Reflektion	
Med texten i fokus 44	
<i>Liselott Hogedal</i>	

Hur bidrar Didaktisk utvecklingsdialog till utveckling av verksamheten i förskola och skola?

Utifrån tidigare erfarenheter i kommuner som varit med i projektet

Under bokprojektet

- Hela kollegiet med på tåget från början, även om ett begränsat antal lärare engagerade sig i skrivandet.
- Återkoppling till hela kollegiet under bokprocessen.
- Två kompetensutvecklingsdagar i och med dialogsamtalen vid internatet.
- Väsentlig utveckling av de deltagande lärarnas agens. Lärarna gick från att "bara vara lärare" till att stiga fram som kunskapsproducenter och experter.

Efter bokprojektet

- En anpassad variant (modell) av Didaktisk utvecklingsdialog utvecklades på initiativ av kollegiet och skolledningen.
- Fallen skrivs fram av lärargrupper som enas om ett dilemma som alla känner igen sig i.
- Någon i gruppen tar på sig skrivandet, övriga bidrar med exempel.
- Lärargrupperna kommenterar på varandras fall.
- Arbetssättet bidrar till didaktiska dialoger som sprids på olika sätt beroende på hur lärargrupperna sätts samman.

Ungefärlig tidsåtgång för medverkande lärare, interna kommentatorer och forskare

Vi har fått förfrågan om att delta med **fyra kapitel från Piteå kommun. Det betyder att vi behöver hitta fyra förskollärare som vill skriva ett fall och fyra som vill skriva en reflektion över fallet.**

Arbetstid för fallskribenter: totalt ca 10 arbetsdagar.

I detta ingår:

- framtagande av fall
- skrivande av fallet (ca 4 sidor)
- deltagande i kollegiala samtal med andra skribenter och kollegor
- dialogsamtal vid internat samt
- skrivande av slutkommentar av fall (ca 4 sidor).

Tiden finansieras av avdelningschef för förskolan.

Arbetstid för interna kommentatorer Piteå kommun: totalt ca 2 arbetsdagar.

I detta ingår:

- läsa en kollegas fall
- skriva en reflekterande text på ca 2 sidor.

Tiden finansieras av avdelningschef för förskolan.

Arbetstid för Ulrika Bergmark: tiden finansieras via samverkanstjänsten i kommunen.

Arbetstid för Susanne Westman: finansieras via LTU.

Arbetstid för forskarkommentatorer: finansieras via LTU.

Nationell dialogkonferens (troligtvis 2 dagar)

Resa och logi för fallskribenter (finansieras av avdelningschef för förskolan)

Resa och logi för forskare (finansieras via LTU).

Vad är nästa steg?

- Förslag: Utlysning via PUR – att det går ut en formell inbjudan till förskollärare om möjlighet till deltagande. Nästa möte för PUR är 19 maj, så efter det kan inbjudan gå ut.
- Intresserade förskollärare skickar in en intresseanmälan där de anger varför de vill vara med i projektet och om de vill vara fallskribent eller kommentator. Förslaget är att Ulrika och Susanne tillsammans med avdelningschef och vetenskaplig ledare sedan gör ett urval av medverkande.
- Intresseanmälan kan skickas in i slutet av september/början av oktober. PUR har sitt höstmöte den 21 okt och då kan beslut om medverkande skribenter tas.
- Under våren kan Ulrika & Susanne inbjuda till en digital informationsträff där intresserade förskollärare får mera information och kan ställa frågor.

Tanken är att projektet pågår under hela 2022, med start under januari.